

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری STES

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین
بررسی مقابله ای متون (مقدماتی)

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

ابعاد عشق‌ورزی و تمایز یافتگی در دانشجویان زن متاهل

معصومه بهبودی^۱، رزیتا تنباکوچیان^{۲*}^۱ گروه مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی رودهن^۲ کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

چکیده

از ویژگی‌های روانی دوران زندگی، تمایز خود و عشق‌ورزی از اهمیت زیادی برخوردار است. هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین ابعاد عشق‌ورزی با تمایز یافتگی در دانشجویان متاهل زن بود. جامعه پژوهش کلیه دانشجویان متاهل زن با حجم نمونه ۲۰۹ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی بود. نتایج نشان داد بین مولفه‌های واکنش هیجانی و هم‌آمیختگی با دیگران با شوریدگی در عشق رابطه مثبت وجود دارد و بین دو مولفه جایگاه من و جدایی عاطفی با شوریدگی در عشق رابطه‌ای وجود ندارد. بین مولفه جدایی عاطفی و هم‌آمیختگی با دیگران با تصمیم‌تعهد در عشق رابطه مثبت وجود دارد و بین دو مولفه واکنش هیجانی و جایگاه من با تصمیم‌تعهد در عشق رابطه‌ای وجود ندارد. بین مولفه‌های جدایی عاطفی و هم‌آمیختگی با دیگران با صمیمیت در عشق رابطه مثبت وجود دارد و بین دو مولفه واکنش هیجانی و جایگاه من با صمیمیت در عشق رابطه‌ای وجود ندارد.

کلیدواژه‌ها: عشق‌ورزی، تمایز یافتگی، دانشجویان متاهل زن

مقدمه

عشق نوعی جمع‌گرایی و میل به ارتباط تعبیر می‌شود که در جستجوی حیات است و پهنه وسیعتری را مطرح می‌سازد. عشق بخش مهمی از زندگی و عامل قدرتمندی در تجربیات انسان است. همچنین عشق یک عامل قوی تأثیرگذار در اخلاق و رفتار یک شخص است و نوع رابطه را تعیین می‌کند (پاتو، ۱۳۸۱). نظریه پردازان معاصر معتقدند که عشق اصلاً یک سازه تک بعدی و منفرد نیست بلکه کلیتی است که برای درک و فهم عمیق آن نیاز به شناخت سبک‌های انفرادی افراد از عشق می‌باشد. نیاز به عشق خصیصه‌ای است که در همه انسانها وجود دارد. بشر محتاج عشق است اما وقتی عشق، آمال و احساسات انسانی را رنگ نشاط و شادی می‌بخشد، که از سرچشمه واقعی نشأت گرفته باشد، چنین کالایی (عشق) به این سادگی بدست نمی‌آید و آنچه که بشر در بسیاری از موارد به آن دل خوش می‌کند، کالایی تقلبی است که فقط آغشته به احساس و عاطفه‌های زودگذر شده است (هندریک، ۲۰۰۲).

مورتی و راتزین عقیده دارند که شاید برخی از سردرگمی‌ها در این زمینه به جهت نگرش دوسوگرایی است که علم نسبت به پژوهش عشق داشته است. ماهیت عشق از بعد روان شناختی به عنوان یک مسئله قابل بحث باقی‌مانده است و تا چندی پیش، عشق به عنوان یک زمینه مهم پژوهشی مورد توجه قرار نمی‌گرفت (پاتو، ۱۳۸۱). در زمینه این گونه ابهامات بود که پژوهش‌های متعددی پیرامون شناسایی و توصیف ماهیت روان شناختی عشق صورت گرفت. رابین به عنوان یک روانشناس اجتماعی تلاش نمود تا دوست داشتن و عشق را اندازه‌گیری کند. عشق از دیدگاه او سه جزء دل‌بستگی، توجه و صمیمیت است. ارزیابی نظریه رابین علیرغم مخالفت عده‌ای که معتقدند اندازه‌گیری عشق غیر ممکن است مثبت می‌باشد (دایر، ۱۳۸۴).

در طرف دیگر آنچه در زندگی از اهمیت زیادی برخوردار است تفکیک خویشتن است. تفکیک خویشتن یا تمایز یافتگی با توجه به کارکرد درون روانی، توانایی جداسازی فرایندهای عاطفی از فرایندهای عقلانی، با توجه به کارکرد بین فردی، توانایی تجربه کردن صمیمیت همراه با استقلال در روابط بین فردی و تعامل مناسب میان آنها می‌باشد. افراد تمایز یافته ذاتاً خود رهبرند، افکار و احساسات خاص خودشان را دارند و اجباری در وفق دادن خود با انتظارات دیگران ندارند (اسکورون و فلیزابه و جولن، ۲۰۱۰). بونن معتقد است سطح تمایز یافتگی فرد در خانواده اصلی اش به دست می‌آید و در زندگی آینده او اثر می‌گذارد. نقش و روابطی که فرد در خانواده اصلی خود تجربه می‌کند پایه‌ای برای رفتار آینده اوست. به نظر بونن درجه ظهور تمایز یافتگی در هر فرد بیانگر میزان توانایی او برای تمیز فرایند عقلی از فرایند احساسی است که وی تجربه می‌کند، یعنی درجه توانایی فرد برای اجتناب از تبعیت خودکار رفتار و احساسات، بیانگر میزان تمایز یافتگی است. نقش و روابطی را که در خانواده اصلی خود تجربه می‌کند پایه‌ای برای رفتار آینده او است. انسانها اغلب روابطی را که با الگوهای مشاهده شده در خانواده اصلی مشابه است پی‌ریزی می‌کنند. مدل‌های رفتاری خانواده می‌تواند بر سازگاری در روابط شخصی، به ویژه روابط صمیمی والدین و ازدواج تأثیر بگذارد. طبق نظر بونن تمایز یافتگی برای سازگاری در سطح روان شناختی و نیز سطح ارتباطات بسیار ضروری است چرا که فرد در مرحله همسر گزینی، به سوی فردی متمایل می‌شود که سطح تمایز یافتگی مشابهی برخوردار باشد (کریستوفر، ۱۳۸۶).

پژوهش‌های مختلفی در مورد عشق‌ورزی و تمایز یافتگی انجام شده است. نجف‌لویی (۱۳۸۵) در پژوهشی نشان داد که تمایز یافتگی با تعارض زناشویی رابطه دارد. شهیدی (۱۳۹۰) نشان داد که متغیرهای واکنش عاطفی و موقعیت من از مولفه‌های تمایز یافتگی و سبک‌های دفاعی رشد یافته با سازگاری اجتماعی همبستگی منفی و معنادار دارند. برهمن (۲۰۱۰) در پژوهشی نشان داد که زنان خود تمایزسازی پایینی نشان می‌دهند. زنان دارای اختلال روانی سطوح پایینی از صمیمیت، درک ضعیف‌تر از کیفیت رابطه زناشویی و احساس طرد شدگی بیشتری را نشان می‌دهند. نلسون (۲۰۰۵) در پژوهشی نشان داد که بطور متوسط رابطه معناداری بین سبک‌های دل‌بستگی بزرگسالان و به همان اندازه نوع عشق آنها وجود دارد. هدف پژوهش حاضر این بود که رابطه بین ابعاد عشق‌ورزی و تمایز یافتگی را در یک گروه از دانشجویان زن متاهل مورد واکاوی قرار دهد.

* e-mail: r.tanbakouchian@yahoo.com

روش

شرکت کنندگان

پژوهش حاضر از نوع همبستگی است. جامعه پژوهش دانشجویان متاهل زن دانشکده مشاوره و علوم تربیتی دانشگاه آزاد رودهن شامل رشته های کتابداری، تربیت بدنی، مدیریت آموزشی و مشاوره بود. از روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای استفاده شد. با توجه به ماهیت تحقیق که از نوع همبستگی چند متغیره بود حجم نمونه این پژوهش با در نظر گرفتن افت آزمودنی ۳۵۰ نفر در نظر گرفته شد و در نهایت این پژوهش با حجم نمونه ۲۰۹ نفر دانشجویان متاهل زن دانشکده علوم تربیتی صورت پذیرفت.

ابزار

پرسشنامه عشق مثلثی/استرنبرگ: در سال ۱۹۸۹ ساخته شده است، یک مقیاس تشخیص عشق است که شامل ۴۵ سوال می باشد که هر سوال آن یکی از ابعاد عشق را بر اساس سه خرده مقیاس صمیمیت، شوریدگی و تصمیم/تعهد می سنجد. این مقیاس توسط گنجی هنجاریابی شد و اعتبار آن به روش بازآزمایی ۷۰ درصد و روایی آن با همبسته کردن ۸۹ درصد مشاهده شد.

پرسشنامه تمایز: برای سنجش میزان تمایز یافتگی آزمودنی ها به کار می رود دارای ۴۶ سوال است. پاسخدهی به سوالات با مقیاس شش گزینه ای لیکرت انجام می شود. نمره بالا به معنای تمایز یافتگی و نمره پایین به معنای تمایز نیافتگی است. اسکورون و فریدلندر همبستگی درونی گویه ها را با آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه را ۰/۸۸ به دست آوردند. اعتبار این پرسشنامه در نمونه ایرانی نیز ۰/۷۸ به دست آمد.

شیوه ی اجرا

مقیاس های فوق توسط محقق برای ۲۰۹ نفر دانشجویان متاهل زن دانشکده علوم تربیتی دانشگاه آزاد رودهن اجرا شده است. بعد از جمع آوری داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS ورژن ۲۰ و با آزمون های ضریب همبستگی اسپیرمن و رگرسیون به تحلیل یافته ها پرداخته شد.

نتایج

برای پاسخ دهی به این سوال که آیا بین میزان شوریدگی در عشق، تصمیم/تعهد در عشق و صمیمیت در عشق با تمایز یافتگی فرد (واکنش هیجانی، جایگاه من، جدایی عاطفی، هم آمیختگی با دیگران) در دانشجویان متاهل زن دانشکده علوم تربیتی دانشگاه آزاد رودهن چه رابطه ای وجود دارد؟ از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد.

جدول ۱

نتایج ضریب همبستگی اسپیرمن برای سوال ۱ تحقیق

مولفه	شاخص ها	شوریدگی در عشق	تصمیم/تعهد در عشق	صمیمیت در عشق
واکنش هیجانی	ضریب همبستگی اسپیرمن	۰/۲۵	۰/۰۹	۰/۰۱
جایگاه من	سطح معناداری	۰/۰۰۱	۰/۲۳	۰/۸۸
جدایی عاطفی	ضریب همبستگی اسپیرمن	۰/۰۳	۰/۰۸	۰/۰۲
هم آمیختگی با دیگران	سطح معناداری	۰/۷۲	۰/۲۸	۰/۷۷
	ضریب همبستگی اسپیرمن	۰/۰۹	۰/۲۰	۰/۲۸
	سطح معناداری	۰/۲۵	۰/۰۱	۰/۰۰۱
	ضریب همبستگی اسپیرمن	۰/۳۳	۰/۲۵	۰/۲۱
	سطح معناداری	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۱

یافته های حاصل از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن (جدول ۱) نشان می دهد که سطح معناداری محاسبه شده در مولفه های واکنش هیجانی و هم آمیختگی با دیگران با شوریدگی در عشق کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین مولفه های ذکر شده، رابطه مثبتی وجود دارد و بین دو مولفه جایگاه من و جدایی عاطفی با شوریدگی در عشق به دلیل بزرگ بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ رابطه ای وجود ندارد.

یافته های حاصل از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن (جدول ۱) نشان می دهد که سطح معناداری محاسبه شده در مولفه جدایی عاطفی و هم آمیختگی با دیگران با تصمیم/تعهد در عشق کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت که مولفه های ذکر شده، رابطه مثبتی وجود دارد در سطح ۰/۰۱ (جدایی عاطفی با تصمیم/تعهد در عشق) و در سطح ۰/۰۵ (هم آمیختگی با دیگران با تصمیم/تعهد در عشق) وجود دارد و بین دو مولفه واکنش هیجانی و جایگاه من با تصمیم/تعهد در عشق به دلیل بزرگ بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ رابطه ای وجود ندارد.

یافته های حاصل از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن (جدول ۱) نشان می دهد که سطح معناداری محاسبه شده در مولفه های جدایی عاطفی و هم آمیختگی با دیگران با صمیمیت در عشق کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین مولفه های ذکر شده، رابطه مثبتی وجود دارد و بین دو مولفه واکنش هیجانی و جایگاه من با صمیمیت در عشق به دلیل بزرگ بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ رابطه ای وجود ندارد.

بحث

نتایج به دست آمده از سوال تحقیق نشان داد که بین مولفه‌های واکنش هیجانی و هم آمیختگی با دیگران با شوریدگی در عشق رابطه مثبتی وجود دارد و بین دو مولفه جایگاه من و جدایی عاطفی با شوریدگی در عشق به دلیل بزرگ بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ رابطه‌ای وجود ندارد. این یافته با چندین احتمال تبیین می‌شود: در زمان شوریدگی چون نوعی احساس نزدیکی، قرابت و پیوند دو زوج از اعتماد بسیار بالایی نسبت به همسر وجود دارد به لحاظ عاطفی به شدت به او نزدیک است، خود افسایی بسیار بالا است و حالتی است که احساسات بر عقل و منطق شخص غلبه دارد و فرد فقط بر اساس واکنش‌های هیجانی و عاطفی تصمیم می‌گیرد و بدون ترس از طرد شدن، عقاید و افکار خود را با همسرش در میان می‌گذارد. بوئن در هم آمیختگی با دیگران بیان می‌کند که افراد هم آمیخته به شدت به تایید و حمایت اطرافیان خود نیاز دارند و رفتارهای شان تحت تاثیر مستقیم عاطفی محیط و واکنش اطرافیان شکل می‌گیرد. یافته این پژوهش نیز حاکی از این موضوع می‌باشد. نتایج یافته‌های برهمن (۲۰۱۰)، اسکورون و همکاران (۲۰۱۰)، محسنیان و همکاران (۱۳۸۶)، تیموری آسفیچی (۱۳۸۹)، شهیدی (۱۳۹۰)، تیانی و مرادی (۱۳۸۹) همسو با نتیجه این پژوهش می‌باشد. رولومی ارزش‌های روابط جنسی را با خود شناسی مرتبط دانسته و معتقد است که در لحظه‌های ارضای جنسی تجربه شفقت و مهربانی افزایش یافته و حتی می‌تواند موجبات جسارت طلبی و اعتماد به نفس را فراهم سازد از این رو، روابط جنسی با معشوق می‌تواند عشق را تقویت کرده و به صورتی سالم تعامل روابط جنسی و عشق را دید. هم چنین معتقد به کیفیت صمیمیت در روابط عشقی بوده و روابط جنسی را عاملی در جهت افزایش کیفیت صمیمیت می‌داند.

نتایج به دست آمده از سوال تحقیق نشان داد که بین مولفه جدایی عاطفی و هم آمیختگی با دیگران با تصمیم/تعهد در عشق رابطه مثبتی وجود دارد. در سطح ۰/۰۱ (جدایی عاطفی با تصمیم/تعهد در عشق) و در سطح ۰/۰۵ (هم آمیختگی با دیگران با تصمیم/تعهد در عشق) وجود دارد و بین دو مولفه واکنش هیجانی و جایگاه من با تصمیم/تعهد در عشق به دلیل بزرگ بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ رابطه‌ای وجود ندارد. تمایز یافتگی در هر فرد بیانگر توانایی فرد برای تمیز فرایند عقلی از فرایند احساسی است که وی تجربه می‌کند، یعنی درجه توانایی فرد برای اجتناب از تبعیت خودکار رفتار و احساسات، بیانگر میزان تمایز یافتگی است. از آنجاییکه سطح تمایز یافتگی از خانواده اصلی فرد بدست می‌آید و بر زندگی آینده او اثر می‌گذارد. همچنین مدل‌های رفتاری خانواده می‌تواند بر سازگاری در روابط شخصی، به ویژه روابط صمیمی والدین و ازدواج تاثیر بگذارد. همچنین تصمیم/تعهد در عشق شامل تصمیم‌های خودآگاهانه و غیر خودآگاهانه ای می‌شود که فرد برای دوست داشتن دیگری اتخاذ و خود را متعهد به حفظ آن می‌کند. و در این فرضیه مولفه جدایی عاطفی رابطه منفی با تصمیم/تعهد و همچنین با هم آمیختگی با دیگران رابطه مثبتی را نشان می‌دهد، که این امر می‌تواند نشانگر آن باشد که تمایز یافتگی بالا با تصمیم و تعهد رابطه داشته و با افزایش جدایی عاطفی، تصمیم/تعهد کاهش می‌یابد. این یافته با نتایج یافته‌های اسکورون و همکاران (۲۰۱۰)، اسکورون و همکاران (۲۰۱۰)، اسکورون و همکاران (۲۰۰۹)، چونگ و گیل (۲۰۰۹)، پلک (۲۰۰۸) همسو می‌باشد.

نتایج به دست آمده از سوال تحقیق نشان داد که بین مولفه‌های جدایی عاطفی و هم آمیختگی با دیگران با صمیمیت در عشق رابطه مثبتی وجود دارد و بین دو مولفه واکنش هیجانی و جایگاه من با صمیمیت در عشق به دلیل بزرگ بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ رابطه‌ای وجود ندارد. و در این فرضیه یافته‌ها نشان داد که با افزایش صمیمیت، جدایی عاطفی کاهش می‌یابد و با افزایش تمایز یافتگی، صمیمیت نیز افزایش می‌یابد. افرادی که از لحاظ عاطفی، بسیار واکنش پذیرند، بدین معنا که احساساتشان بر عقل و منطق غلبه دارد، عقاید و باورهای تعریف شده و مشخصی برای خود ندارند رفتارها و عقاید خود را به خاطر کسب رضایت دیگران تغییر می‌دهند یا به اصطلاح (مردم راضی کن) هستند، به شدت به حمایت دیگران نیازمندند و تمایل دارند از سایرین هم حمایت کنند؛ قادر به ایجاد مرزها و حریم‌های شخصی سالم در روابطشان با دیگران نیستند به همین دلیل از ترس آشفتگی‌های ناشی از هم آمیختگی با دیگران و پیامدهای آن از برقراری ارتباط صمیمی و نزدیک شدن به دیگران گریزانند که این امر می‌تواند بر زندگی افراد تاثیر منفی بگذارد.

منابع

- پاتو، مژگان (۱۳۸۱). *رابطه خود پنداره و تگرش‌های مربوط به عشق*. پایان نامه منتشر نشده کارشناسی ارشد. دانشکده روان شناسی، دانشگاه شهید بهشتی.
- شهیدی، شاهین (۱۳۹۰). *پیش بینی سازگاری اجتماعی بر اساس سطوح تمایز یافتگی خود و سبک‌های مکانیزم‌های دفاعی در دانشجویان دانشگاه بروجرد*. پایان نامه منتشر نشده کارشناسی ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.
- محسنیان، محمد، کرملو، سمیرا و گنجوی، آناهیتا (۱۳۸۶). *رابطه میان تمایز یافتگی خود و هوش هیجانی در متقاضیان طلاق*. فصلنامه خانواده پژوهی، ۱۲(۳)، XXX-XXX.
- نجف‌لوی، فاطمه (۱۳۸۵). *نقش تمایز خود در روابط زناشویی*. اندیشه‌های نوین تربیتی، ۲(۳ و ۴)، ۲۷-۳۷.
- Barahman, U. (2010). Self-Differentiation in Women with & without mental disorder. *Procardia social & Behavioral sciences*, 5, 559-562.
- Nielson, Jeannine, D. (2005). *The relationship between attachment, love styles, and marital quality in a sample of married members of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*. A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in family consoler and human development. Utah State University Logan.
- Skowron, A., Elizabeth, A. & Joellen, M. (2010). Differentiation of self-other representation and Rupture-Repair processes: child Maltreatment risk. *Journal of counseling psychology*, 57, 304-316.
- Elizabeth, A., Skowron, Stephen, R. & Wester, Razia Azen. (2004). Differentiation of self-Mediates college Stress and adjustment. *Journal of counseling & development*, 82(1), 69-78.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری STES

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

تازه ترین
بررسی مقاله ای متون (مقدماتی)

کارگاه آنلاین
بررسی مقابله ای متون (مقدماتی)

PROPOSAL
پروپوزال

تازه ترین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

ISI
Scopus

تازه ترین
آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو